

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Viešasis kalbėjimas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Lina Plaušinaitytė Kitas (-i): doc. dr. Eglė Kontutytė	VU Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų instituto Vokiečių filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	3 / 5 / 7 semestrai	Vokiečių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti vokiečių kalbą $\geq$ B2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	48	87

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šiuo dalyku siekiama ugdyti gebėjimą viešai kalbėti vokiečių kalba, t. y., gebėti rišliai, nuosekliai ir logiškai dėstyti mintis, atskleisti aptariamą temą, norima linkme plėtoti mintį, pagrįstai argumentuoti, pasirinkti kalbėjimo tikslą atitinkantį argumentavimo būdą, įsisąmoninti ir valdyti kalbėjimo ar pasakojimo procesą, bendrauti su įvairiomis auditorijomis. Taip pat siekiama suteikti teorinių žinių apie retorikos raidą, retorikos ir viešojo kalbėjimo pagrindinius principus bei ugdomas gebėjimas taikyti juos praktikoje, analizuojant viešas kalbas. Studijuojantieji taip pat išmoks įvairiuose šaltiniuose ieškoti bei rasti informacijos, reikalingos parengti viešąją kalbą kokia nors tema. Analizuojant kolegų sakomas bei viešojoje erdvėje girdimas kalbas ugdomas analitinis ir kritinis mąstymas bei nusiteikimas mokytis bei siekti kokybės.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklause studentai	literatūros skaitymas ir analizė, viešųjų kalbų paieška ir analizė, diskusija	Atliekama viešosios kalbos analizė
- gebės analizuoti ir aiškinti viešąsias kalbas, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus, gebės įžvelgti, perprasti ir kritiškai vertinti kalbos sudėtinės dalis ir argumentacijos eigą;		
- gebės analizuoti viešąsias kalbas socialiniame kontekste ir priskirti jas viešosios kalbos rūšiai;	literatūros skaitymas ir analizė, viešųjų kalbų paieška ir analizė, diskusija	Atliekama viešosios kalbos analizė
- gebės rengti viešąsias kalbas, pasirinkdami tinkamą argumentavimo eigą, kalbos priemones, stilių ir kt. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato;	Seminarai ir pratybos, informacijos paieška, literatūros skaitymas ir analizė, diskusija, viešų kalbų rengimas, sakymas ir analizė	Spontaniškų kalbų sakymas parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema
- gebės sklandžiai kalbėti viešai ir tinkamai bendrauti su auditorija	Seminarai ir pratybos, literatūros skaitymas ir analizė,	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta

	diskusija, viešų kalbų sakymas ir kolegų bei savo pasirodymų analizė	trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema
- gebės atrinkti, palyginti ir kritiškai vertinti informaciją, ieškoti svarių argumentų tezėms paremti ir spręsti apie jų privalumus ir trūkumus;	Seminarai ir pratybos, literatūros skaitymas ir analizė, viešų kalbų rengimas ir kritinis aptarimas, diskusija	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema, kalbų analizė
- gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje;	Pratybos, diskusija	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, kalbų analizė
- gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintųjų ir kt.), naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, biblioteka ir kt.	pratybos, literatūros skaitymas ir analizė, diskusija, viešų kalbų rengimas	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema
- gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku);	viešų kalbų rengimas ir pristatymas nustatytu laiku	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema
- bus nusiteikę tobulinti akademinės veiklos kokybę: nuolat vertinti ir tobulinti įgytas žinias ir gebėjimus bei siekti naujų	viešų kalbų rengimas, pristatymas, kritinė savo ir kitų pasirodymų analizė	spontaniškų kalbų sakymas, parengta ir perskaityta/pristatyta trumpoji kalba, parengta ir pristatyta ilgesnė kalba pasirinkta tema
- įgis žinių apie retorikos istorinę reikšmę, retorikos mokslo raidą ir vaidmenį įvairiais visuomenės, kultūros, religijos ir švietimo istorijos etapais	paskaitos	Žinių patikrinimo testas
- įgis žinių apie retorikos teoriją, jos pagrindinius principus ir svarbiausias sąvokas, reikšmingiausių klasikinių retorikos veikalų autorius ir tų veikalų reikšmę mokslo raidai	paskaitos	Žinių patikrinimo testas
- įgis žinių apie šiuolaikinės retorikos ir viešojo kalbėjimo principus ir reikalavimus bei vaidmenį gyvenime	paskaitos	Žinių patikrinimo testas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Retorikos samprata, bendroji ir taikomoji retorika, retorika ir viešasis kalbėjimas, retorikos vaidmuo šiandienos gyvenime,	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus
Retorikos istorijos pradžia, retorikos vaidmuo antikinėje Graikijoje: sofistai, Aristotelis, trys kalbų žanrai ir jų bruožai, įtikinimo priemonės, kalbos rengimo stadijos, topika	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus
Retorikos raida Romos imperijos laikais, Ciceronas, kalbėtojo idealas, retorikos depolitizavimas, Kvintilianas, retorikos sistema	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus
Retorika krikščioniškaisiais Viduramžiais, Augustinas, pamokslas kaip ketvirtas kalbos žanras, retorikos vaidmuo renesanso ir humanizmo laikotarpiu, Antikinio paveldo atradimas	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus

Retorika baroko laikotarpiu, jos visaapimantis vaidmuo, pasipriešinimas retoriniam sustabarėjimui Švietimo laikotarpiu ir laipsniškas retorikos atsisakymas	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus
Retorikos vaidmuo XX a. ir retorikos kryptys šiandien, retorika ir komunikacijos teorija	2						2	2	Literatūros skaitymas, pasiruošimas atsakyti į klausimus
Prisistatymas, viešojo kalbėjimo patirtis, auditorijos baimės įveikimo strategijos			2				2	4	Literatūros skaitymas, analizė, diskusija, pratybos (kvėpavimo, susikaupimo pratimai)
Kalbėjimo technika: kalbėjimo tempas, garsumas, pauzės, tartis ir tarimas, intonacija			2				2	4	Literatūros skaitymas, analizė, diskusija, pratybos (tarties, raiškaus skaitymo, intonavimo), kalbų videoįrašų ir audioįrašų paieška ir analizė
Kalbos rengimo etapai, kalbų rūšys (proginė kalba, informacinė kalba, įtikinamoji kalba) ir formos (spontaniška kalba, parengta kalba, skaitoma kalba)			2				2	6	Literatūros skaitymas, analizė, atsakymai į klausimus, kalbų tekstų paieška ir analizė, kalbų struktūros analizė,
Trumposios kalbos ir proginės kalbos			2				2	4	spontaniškų kalbų sakymas ir analizė proginės kalbos sakymas ir analizė
Inventio: kalbos rengimas (temos pasirinkimas, tikslo nustatymas, situacijos veiksmų numatymas)			2				2	4	medžiagos kalbai paieška
Dispositio: kalbos struktūra (penkių žingsnių metodas, įvadas, pagrindinė dalis, baigiamoji dalis), skirtingų kalbos rūšių struktūros modeliai			2				2	8	argumentacinių schemų aptarimas ir taikymas, kalbų rašymas pagal aptartą schemą, pasakytų kalbų analizė
Dispositio: užrašų technika (formos, būdai), vizualizavimo principai ir būdai			2				2	6	Įvairių formų paruoštukų gamyba ir išmėginimas
Elocutio: viešosios kalbos raiška (retorinės figūros, sakinio struktūra, suprantamumas, kohezijos priemonės)			2				2	4	Analizė, anksčiau parengtų kalbų raiškos tobulinimas
Argumentavimas: struktūra, strategijos, išplėstinės argumentacijos schema, kalbinės priemonės			2				2	8	argumentacinių schemų aptarimas ir taikymas, kalbų rašymas pagal aptartą schemą, pasakytų kalbų analizė
Laikysena, sakant viešąsias kalbas (mimika, judesiai, stovėseną, apranga, akių kontaktas)			2				2	2	Viešas kalbų sakymas, pasisakymų analizė
Kalbos analizė (situacija, tema, tikslas, struktūra, kalbos raiška)			2				2	6	kalbų tekstų, videoįrašų ir audioįrašų paieška ir analizė
Rengiama ir pristatoma trumpoji kalba			2				2	4	Viešas trumposios kalbos sakymas

Rengiamos kalbos pagal iš anksto aptartą konkretų struktūrinį ir argumentacinį planą			4				4	9	Viešas kalbos, parengtos pagal iš anksto aptartą planą,, sakymas
Rengiama ir pristatoma ilgesnė kalba pasirinkta tema			4				4	8	Viešas savarankiškai parengtos kalbos sakymas
Retorikos istorijos ir teorijos žinių patikrinimo testas		2	2				4	10	Testas
Iš viso	12	2	34				48	87	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Žinių patikrinimo testas	30	Semestro pabaigoje	10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Išsamiai atsakyta į klausimus, pabrukti teisingi atsakymai 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Labai gerai atliktos užduotys, yra ne daugiau nei du neteisingi testo atsakymai. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Yra keletas klaidingų atsakymų. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, daugiau nei keturi neteisingi atsakymai. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, daugiau nei šeši neteisingi atsakymai. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Daugiau nei aštuoni neteisingi atsakymai. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Viešųjų kalbų analizė	5	Semestro metu	Gebėjimas atpažinti kalbos tikslą, išskirti ir pakomentuoti argumentacinę struktūrą, atpažinti ir įvardinti konkrečios kalbos įtaigumo (arba priešingai) priežastis ir priemones ir kt.
Trumpoji kalba	10	Semestro metu	Priklausomai nuo keliamos užduoties vertinama struktūra, tikslas, įtaigumas ir pan.
Kalbos pagal iš anksto aptartą struktūrinį planą vertinimas	25	Semestro metu	1. Turinys 1 išsamiai atskleista tema, nuoseklu, į temą, turinio požiūriu stiprūs ir tinkami argumentai 0,5 nelabiai išsamiai atskleista tema, ne visai į temą, kai kurie argumentai neįtikinantys/netinkami 0 paviršutiniška, nenuoseklu, neatskleista tema, argumentai neįtikina 2. Struktūra 1 skaidri kalbos struktūra, yra įvadas, dėstymas, pabaiga, aiškos ribos ir perėjimai tarp dalių 0,5 neaiški kalbos struktūra, sunku susekti ribas tarp dalių, trūksta perėjimų 0 chaotiška, netvarkinga kalba, struktūros neįmanoma įžiūrėti, trūksta aiškaus įvado ir pabaigos 3. Dėstymo dalis 1 aiškiai suvokiama argumentų išdėstymo schema, pasirinkta tinkama argumentų eilės tvarka, atskiri argumentai gerai išskirti, kiekvienas atlieka aiškiai atpažįstamą funkciją 0,5 argumentų išdėstymo eilės tvarka kliudo pagrįsti teiginius, argumentų santykis vienas kito arba/ir kalbos tikslo atžvilgiu neaiškus, teiginiams trūksta pagrįstumo 0 sunku įžiūrėti bent kokią loginę teiginių ir argumentų seką, mintis šokinėja, painiojama priežastis ir pasekmė, nenuoseklu, nepasiektas kalbos tikslas 4. Įvadas

			1 įvadas tinkamas pasirinktam kalbos žanrui, aiški sąsaja su tema ir kalbos tikslu, įvadas patrauklus, pritraukiantis dėmesį, sudominantis, turintis netikėtumo ar jūmoro 0,5 įvadas aiškiai atpažįstamas, tačiau nepernelyg gerai derantis su kalbos tikslu, arba nepadedantis jo pasiekti, per ilgas arba per trumpas, neryškus, neįsimintinas, banalus 0 nėra jokio įvado, nėra jokio ryšio tarp įvadinės ir pagrindinės kalbos dalies, įvadas kliudo pasiekti kalbos tikslą 5. Baigiamoji dalis 1 ryški kalbos pabaiga, tinkanti ir pasirinktam žanrui ir temai, logiškai ir natūraliai iš dėstymo išeinanti pabaiga, įsimintina, gerai apibendrinanti 0,5 formaliai aiškiai atpažįstama pabaiga, tačiau kiek dirbtina ar nenatūraliai prijungta prie kalbos, trūksta ryšio tarp dėstymo ir pabaigos, pabaiga daug silpnesnė už likusias dalis, nesustiprina kalbos, nepadedą siekti tikslo 0 pabaigos trūksta, pabaiga visiškai nedera su kalbos tikslu, prieštarauja kalbos turiniui 6. Kontaktas su klausytojais 1 nuolatinis akių kontaktas su klausytojais, klausimai ir atsakymai, dalijimasis patirtimi, klausytojų reakciją skatinantis elgesys, žmogiško kontakto palaikymas, sukeltas akivaizdus klausytojų susidomėjimas 0,5 akių kontaktas nenuolatinis, dažnai trūkinėjantis, aiškiai matoma priklausomybė nuo užrašų, nėra bendravimo su publika, menkai skatinamas susidomėjimas 0 jokio akių kontakto su klausytojais, nėra mėginimų užmegzti ryši su publika, susidomėjimas neskatinamas 7. Kalbėjimas laisvai 1 iš esmės kalba laisvai, diskretiškai, beveik nepastebimai remiasi užrašais 0,5 kalba iš dalies laisvai, iš dalies remdamasis užrašais, kartais skaito parašytą tekstą nepakeldamas akių, 0 perskaito visą kalbą 8. Intonacija, kalbėjimo tempas, pauzės 1 tinkama sakinio teksto intonacija, pauzės deramos ir logiškai pagrįstose vietose, pauzės padeda geriau perteikti mintį, logiškai sudėlioti akcentai, todėl nesunku suprasti net ir ilgesnius sakinius, pagrįstas kalbos tempas, deramas garsumas 0,5 intonacija ir pauzės menkai teksto supratimui, trūksta loginių akcentų, per greitai, per tyliai, vietomis kiek monotoniškai 0 monotoniška, be loginių pauzių, nėra loginių akcentų, netinkamas kalbėjimo tempas ir garsumas, 9. Sakinių struktūra 1 trumpi, paprastos ir skaidrios struktūros sakiniai, mažai klaidų ir jos neesminės 0,5 nemaža dalis sakinių labai sudėtingi, tačiau yra ir paprastesnių, aiškesnių formuluočių, gana daug klaidų 0 labai sudėtingi ir todėl sunkiai suprantami rašytinės kalbos sakiniai, daug sintaksės klaidų 10. Bendras išpūdis 1 kalba vientisa, skamba gyvai ir natūraliai, yra logiška, suprantama ir įtaigi 0,5 suprantama, bet nelabai įtaigi kalba, nuobodoka, yra dėstymo painiavos, kalbos tikslas pasiektas tik iš dalies 0 neįtikinama, neįdomi, dirbtina, nesuprantama, aiškaus tikslo ir formos neturinti kalba
--	--	--	--

Ilgesnė kalba pasirinkta tema	30	Semestro pabaigoje	1. Turinys 1 išsamiai atskleista tema, nuoseklu, į temą, turinio požiūriu stiprūs ir tinkami argumentai 0,5 nelabiai išsamiai atskleista tema, ne visai į temą, kai kurie argumentai neįtikinantys/netinkami 0 paviršutiniška, nenuoseklu, neatskleista tema, argumentai neįtikina 2. Struktūra 1 skaidri kalbos struktūra, yra įvadas, dėstymas, pabaiga, aiškos ribos ir perėjimai tarp dalių 0,5 neaiški kalbos struktūra, sunku susekti ribas tarp dalių, trūksta perėjimų 0 chaotiška, netvarkinga kalba, struktūros neįmanoma įžiūrėti, trūksta aiškaus įvado ir pabaigos 3. Dėstymo dalis 1 aiškiai suvokiama argumentų išdėstymo schema, pasirinkta tinkama argumentų eilės tvarka, atskiri argumentai gerai išskirti, kiekvienas atlieka aiškiai atpažįstamą funkciją 0,5 argumentų išdėstymo eilės tvarka kliudo pagrįsti teiginius, argumentų santykis vienas kito arba/ir kalbos tikslo atžvilgiu neaiškus, teiginiams trūksta pagrįstumo 0 sunku įžiūrėti bent kokią loginę teiginių ir argumentų seką, mintis šokinėja, painiojama priežastis ir pasekmė, nenuoseklu, nepasiektas kalbos tikslas 4. Įvadas 1 įvadas tinkamas pasirinktam kalbos žanrui, aiški sąsaja su tema ir kalbos tikslu, įvadas patrauklus, pritraukiantis dėmesį, sudominantis, turintis netikėtumo ar jumoro 0,5 įvadas aiškiai atpažįstamas, tačiau nepernelyg gerai derantis su kalbos tikslu, arba nepadedantis jo pasiekti, per ilgas arba per trumpas, neryškus, neįsimintinas, banalus 0 nėra jokio įvado, nėra jokio ryšio tarp įvadinės ir pagrindinės kalbos dalies, įvadas kliudo pasiekti kalbos tikslą 5. Baigiamoji dalis 1 ryški kalbos pabaiga, tinkanti ir pasirinktam žanrui ir temai, logiškai ir natūraliai iš dėstymo išeinanti pabaiga, įsimintina, gerai apibendrinanti 0,5 formaliai aiškiai atpažįstama pabaiga, tačiau kiek dirbtina ar nenatūraliai prijungta prie kalbos, trūksta ryšio tarp dėstymo ir pabaigos, pabaiga daug silpnesnė už likusias dalis, nesustiprina kalbos, nepadedą siekti tikslo 0 pabaigos trūksta, pabaiga visiškai nedera su kalbos tikslu, prieštarauja kalbos turiniui 6. Kontaktas su klausytojais 1 nuolatinis akių kontaktas su klausytojais, klausimai ir atsakymai, dalijimasis patirtimi, klausytojų reakciją skatinantis elgesys, žmogiško kontakto palaikymas, sukeltas akivaizdus klausytojų susidomėjimas 0,5 akių kontaktas nenuolatinis, dažnai trūkinėjantis, aiškiai matoma priklausomybė nuo užrašų, nėra bendravimo su publika, menkai skatinamas susidomėjimas 0 jokio akių kontakto su klausytojais, nėra mėginimų užmegzti ryši su publika, susidomėjimas neskatinamas 7. Kalbėjimas laisvai 1 iš esmės kalba laisvai, diskretiškai, beveik nepastebimai remiasi užrašais 0,5 kalba iš dalies laisvai, iš dalies remdamasis užrašais, kartais skaito parašytą tekstą nepakeldamas akių, 0 perskaito visą kalbą
----------------------------------	----	-----------------------	---

			8. Intonacija, kalbėjimo tempas, pauzės 1 tinkama sakytinio teksto intonacija, pauzės deramos ir logiškai pagrįstose vietose, pauzės padeda geriau perteikti mintį, logiškai sudėlioti akcentai, todėl nesunku suprasti net ir ilgėlesnius sakinius, pagrįstas kalbos tempas, deramas garsumas 0,5 intonacija ir pauzės menkai teksto supratimui, trūksta loginių akcentų, per greitai, per tyliai, vietomis kiek monotoniškai 0 monotoniška, be loginių pauzių, nėra loginių akcentų, netinkamas kalbėjimo tempas ir garsumas, 9. Sakinių struktūra 1 trumpi, paprastos ir skaidrios struktūros sakiniai, mažai klaidų ir jos neesminės 0,5 nemaža dalis sakinių labai sudėtingi, tačiau yra ir paprastesnių, aiškesnių formuluočių, gana daug klaidų 0 labai sudėtingi ir todėl sunkiai suprantami rašytinės kalbos sakiniai, daug sintaksės klaidų 10. Bendras įspūdis 1 kalba vientisa, skamba gyvai ir natūraliai, yra logiška, suprantama ir įtaigi 0,5 suprantama, bet nelabai įtaigi kalba, nuobodoka, yra dėstymo painiavos, kalbos tikslas pasiektas tik iš dalies 0 neįtikinama, neįdomi, dirbtina, nesuprantama, aiškaus tikslo ir formos neturinti kalba
--	--	--	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. / tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Göttert, K.-H.	1994	<i>Einführung in die Rhetorik</i>	2. verbesserte Auflage	München: Finck
Koženiauskienė, R.	2001	<i>Retorika</i>		Vilnius: VU leidykla
Menzel, Wolfgang	2008	<i>Rhetorik. Wirkungsvoll sprechen – überzeugend auftreten</i>	2. Aufl.	München: dtv
Ueding, Gert,	2000	<i>Klassische Rhetorik</i>	3. Aufl.	München: Beck
Papildoma literatūra				
Th. O. Sloane (ed.)	2001	<i>Encyclopedia of Rhetoric</i>		OUP.
Kolmer, Lothar, Rob-Santer, Carmen	2002	<i>Studienbuch Rhetorik.</i>		Paderborn/München/Wien/Zürich: Schöningh
Koženiauskienė, R.	2013	<i>Retorinė ir stilistinė publicistinių tekstų analizė</i>		Vilnius: VU leidykla
Nauckūnaitė, Zita	2001	<i>Iškalbos mokymas</i>		Kaunas: Šviesa
Tatolytė, Ingrida	2014	<i>Praktinė retorika vertėjams žodžiu.</i>		Vilnius: VU leidykla
Ueding, Gert (Hrsg.),	1992-2014.	<i>Historisches Wörterbuch der Rhetorik.</i>	Bd. 1-11	Berlin: de Gruyter

Atnaujinta: 2025-03-26

COURSE UNIT DESCRIPTION

Course unit title	Code
Öffentliches Reden	

Lecturer(s)	Department, Faculty
Coordinating: Assoc. Prof. Dr. Lina Plaušinaitytė Other: Assoc. Prof. Dr. Eglė Kontutytė	Philologische Fakultät, Institut für Sprachen und Kulturen im Ostseeraum, Lehrstuhl für Deutsche Philologie

Study cycle	Type of the course unit
Erste Stufe	Wahlfach

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Präsenzveranstaltungen	3., 5. bzw. 7. Semester	Deutsch

Requisites	
Prerequisites: Deutschkenntnisse auf Niveau $\geq$ B1	Co-requisites (if relevant):

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	135	48	87

Purpose of the course unit: programme competences to be developed		
Mit diesem Kurs soll vor allem die rhetorische Kompetenz vermittelt werden, d. h. die Fähigkeit, eigene Gedanken fließend und logisch auf Deutsch zu formulieren, sich verbal situationsgerecht auszudrücken und überzeugend zu argumentieren. Zugleich soll das Wissen über die historische Entwicklung der rhetorischen Kunst sowie über die rhetorischen Grundprinzipien vermittelt und die Fähigkeit gefördert werden, diese Prinzipien praktisch anzuwenden. Die Studierenden sollen darüber hinaus in die Lage versetzt werden, in unterschiedlichen Quellen nach Informationen zu recherchieren, die für die Vorbereitung einer öffentlichen Rede zu einem gegebenen Thema erforderlich sind. Durch die Analyse öffentlicher Reden sollen auch analytisches und kritisches Denken, Lernbereitschaft sowie ergebnis- und zielorientiertes Handeln gefördert werden.		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
Die Studierenden		
– sind in der Lage, öffentliche Reden unter Anwendung geeigneter Methoden und Terminologie zu analysieren;	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Suche nach öffentlichen Reden und ihre Analyse, Diskussion	Analyse einer öffentlichen Rede
– sind in der Lage, eine öffentliche Rede vorzubereiten, wobei sie in der gegebenen Kommunikationssituation adressaten- und intentionsgerechte Argumente und sprachliche Mittel wählen;	Seminare und Übungen, Recherche, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Diskussion, Vorbereitung, Halten und Analyse öffentlicher Reden	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– sind in der Lage, fließend zu sprechen und mit dem Publikum zu interagieren;	Seminare und Übungen, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Diskussion, Halten öffentlicher Reden und Analyse	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und

	der Reden von Kolleg(inn)en und der eigenen Auftritte	vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– sind in der Lage, erforderliche Informationen zu finden, untereinander zu vergleichen und kritisch auszuwerten, nach Pro-Argumenten für eine Behauptung zu suchen, ihre Vor- und Nachteile einzusehen;	Seminare und Übungen, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Vorbereitung und kritische Auswertung öffentlicher Reden, Diskussion	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– sind in der Lage, Probleme zu identifizieren und aktiv zur Diskussion beizutragen;	Übungen, Diskussion	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, Analyse öffentlicher Reden
– sind in der Lage, in unterschiedlichen Quellen nach Informationen zu recherchieren und über ihre Recherche zu reflektieren;	Übungen, Lesen und Analyse wissenschaftlicher Texte, Diskussion, Vorbereitung öffentlicher Reden	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– können Zeit effektiv planen und vorgegebene Fristen einhalten;	Vorbereitung und fristgerechte Präsentation von öffentlichen Reden	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– sind in der Lage, ihre Lernergebnisse und ihre akademischen Aktivitäten zu evaluieren und streben eine nachhaltige Verbesserung von Ergebnissen an.	Vorbereitung und Präsentation von öffentlichen Reden, eine kritische Auswertung von eigenen und fremden Auftritten	Halten von Impromptureden, eine vorbereitete und vorgetragene/vorgelesene kurze Rede, eine vorbereitete und vorgetragene längere Rede zum gewählten Thema
– verfügen über das Wissen auf dem Gebiet der Rhetorik: ihre historische Bedeutung, historische Entwicklung und ihre Rolle in unterschiedlichen gesellschaftlichen, kulturellen, religiösen und bildungswissenschaftlichen Entwicklungsetappen	Vorlesungen	Test zur Wissensüberprüfung
– verfügen über das Wissen um die Grundsätze und Erfordernisse der modernen Rhetorik und des öffentlichen Redens sowie über ihre Rolle im heutigen Leben	Vorlesungen	Test zur Wissensüberprüfung

Course content: breakdown of the topics	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship/work placement	Contact hours, total	Individual work	Assignments
Rhetorikbegriff. Allgemeine und angewandte Rhetorik. Rhetorik und öffentliches Sprechen. Rolle der Rhetorik im heutigen Leben.	2						2	2	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Vorbereitung zur Beantwortung von Fragen
Anfänge der Rhetorik. Rolle der Rhetorik im antiken Griechenland: Sophisten, Aristoteles, drei Redegattungen und ihre Merkmale, Überzeugungskunst, Produktionsstadien einer Rede, Topik.	2						2	2	

Entwicklung der Rhetorik im römischen Kaiserreich. Cicero. Idealredner. Depolitisierung der Rhetorik. Quintilianus. System der Rhetorik.	2						2	2	
Rhetorik im christlichen Mittelalter. Augustinus. Predigt als die vierte Redegattung. Rolle der Rhetorik in der Renaissance und während des Humanismus. Wiederentdeckung des antiken Erbes.	2						2	2	
Rhetorik im Barock. Ihre allumfassende Rolle. Widerstand gegen die rhetorische Erstarrung während der Aufklärung. Allmähliche Abwertung der Rhetorik.	2						2	2	
Rolle der Rhetorik im 20. Jh. und heutige Richtungen der Rhetorik. Rhetorik und Kommunikationstheorie.	2						2	2	
Vorstellung, öffentliches Sprechen, Umgang mit Lampenfieber und dem Auftritt vor dem Publikum.			2				2	4	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Diskussion, Atem- und Konzentrationsübungen
Redetechnik: Tempo, Lautstärke, Pausen, Aussprache, Intonation.			2				2	4	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Diskussion, Aussprache-, Vorlese- und Intonierungsübungen, Suche nach Video- und Audioaufzeichnungen mit öffentlichen Reden und ihre Analyse
Erstellungsphasen einer Rede. Arten von Reden (Anlassrede, Vortrag, Überzeugungsrede) und Formen von Reden (Impromptureden, freie Rede und vorgelesene Rede)			2				2	6	Lesen und Analyse wissenschaftlicher Literatur, Beantwortung von Fragen, Suche nach Redetexten und ihre Analyse, Analyse des Redeaufbaus
Kurz- und Anlassreden.			2				2	4	Halten und Analyse von Impromptureden, Halten und Analyse einer Anlassrede
Inventio: Vorbereitung einer Rede (Themenwahl, Ziel, Einschätzung situationsbezogener Faktoren).			2				2	4	Suche nach dem Stoff für eine Rede
Dispositio: Aufbau einer Rede (fünf Schritte, Einleitung, Hauptteil, Schlussteil). Strukturmodelle unterschiedlicher Arten von Reden.			2				2	8	Besprechung und Anwendung von Argumentationsmustern, Schreiben von Reden nach dem besprochenen Muster, Analyse von gehaltenen Reden
Dispositio: Notizentechnik (Formen, Arten), Prinzipien und Arten der Visualisierung.			2				2	6	Herstellung und Ausprobieren von Notizen unterschiedlicher Art
Elocutio: Umsetzung des Redestoffes in sprachlichen Ausdruck (rhetorische Figuren, Satzstruktur, Verständlichkeit, Kohäsionsmittel)			2				2	4	Analyse, Verbesserung der früher vorbereiteten Reden hinsichtlich des Ausdrucks
Argumentation: Struktur, Strategien, Muster, sprachliche Mittel			2				2	8	Besprechung und Anwendung von Argumentationsmustern, Schreiben von Reden nach dem besprochenen

									Muster, Analyse von gehaltenen Reden
Körpersprache beim öffentlichen Reden: Mimik, Gestik, Körperhaltung, Bekleidung, Augenkontakt.			2				2	2	öffentliches Reden, Analyse von Auftritten
Analyse einer Rede: Situation, Thema, Ziel, Aufbau, sprachlicher Ausdruck.			2				2	6	Suche nach Video- und Audioaufzeichnungen mit Reden und nach Redetexten, ihre Analyse
Vorbereitung und Präsentation einer Kurzrede.			2				2	4	Halten einer öffentlichen Kurzrede
Vorbereitung von Reden nach einem im Voraus besprochenen konkreten strukturellen und argumentativen Plan.			4				4	9	Halten einer nach einem im Voraus besprochenen Plan vorbereiteten öffentlichen Rede
Vorbereitung und Halten einer längeren Rede zu einem vereinbarten Thema			4				4	8	Halten einer selbstständig vorbereiteten öffentlichen Rede
Test zur Wissensüberprüfung auf dem Gebiet der Rhetorikgeschichte und -theorie.		2	2				4	10	Test
Total	12	2	34				48	87	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Test zur Wissensüberprüfung	30 %	am Ende des Semesters	10 (ausgezeichnet). Ausgezeichnete Kenntnisse und Fertigkeiten. Ausführliche Beantwortung der Fragen, richtige Antworten im Test. 9 (sehr gut). Sehr gute Kenntnisse und Fertigkeiten. Richtige Antworten mit höchstens zwei Fehlern im Test. 8 (gut). Gute Kenntnisse und Fertigkeiten. Grundsätzlich richtige Antworten mit vereinzelten Fehlern. 7 (befriedigend). Befriedigende Kenntnisse und Fertigkeiten. Es gibt mehr als vier fehlerhafte Antworten im Test. 6 (ausreichend). Kenntnisse und Fertigkeiten sind schlechter als befriedigend. Mehr als sechs fehlerhafte Antworten im Test. 5 (schwach). Kenntnisse und Fertigkeiten entsprechen minimalen Anforderungen. Mehr als acht fehlerhafte Antworten im Test. 4, 3, 2, 1. Minimale Anforderungen werden nicht erfüllt.
Analyse öffentlicher Reden	5 %	im Laufe des Semesters	Fähigkeit, das Ziel der Rede zu identifizieren, die Argumentationsstruktur festzustellen und zu kommentieren, Überzeugungskraft in einer konkreten Rede (oder das Gegenteil davon), ihre Gründe und die dafür eingesetzten Mittel zu erkennen und zu benennen u. Ä.
Kurzrede	10 %	nach der Besprechung	Je nach der gestellten Aufgabe werden der Aufbau, das Ziel, Überzeugungskraft etc. bewertet.
Schriftliche Ausfertigung einer Rede gemäß einem im Voraus besprochenen strukturellen Plan	25 %	nach der Besprechung	11. Inhalt 1 umfassend erörtertes Thema, schlüssig, themenbezogen, inhaltlich starke und geeignete Argumente 0,5 nicht umfassend erörtertes Thema, irrelevante Informationen, manche Argumente nicht überzeugend/nicht geeignet
Längere Rede zu einem gewählten Thema	30 %	am Ende des Semesters	0 oberflächlich, unschlüssig, das Thema nicht erörtert, Argumente nicht überzeugend 12. Gliederung 1 klar erkennbar, mit Einleitung, Hauptteil und Schlussteil, klare Grenzen und Übergänge zwischen einzelnen Bestandteilen 0,5 schwer nachvollziehbar, keine eindeutigen Grenzen zwischen einzelnen Bestandteilen, fehlende Übergänge 0 chaotisch, ungeschickt, nicht nachvollziehbar, eine klare Einleitung und Schlussteil fehlen

			13. Hauptteil 1 klares Argumentationsmuster, Argumente in angemessener Reihenfolge, einzelne Argumente klar erkennbar, jedes davon erfüllt eine klar erkennbare Funktion 0,5 Reihenfolge der Argumente hindert das Verständnis der Behauptungen, Verhältnis der Argumente zueinander und/oder zu der Intention der Rede unklar, Behauptungen unbegründet 0 jede Logik fehlt, Gedankengang wirr, Ursache und Folge werden durcheinandergebracht, unschlüssig, Ziel der Rede verfehlt 14. Einleitung 1 Einleitung entspricht der gewählten Redegattung, eindeutig themen- und zielbezogen, attraktiv, fesselt die Aufmerksamkeit, mit unerwarteten bzw. humorvollen Elementen 0,5 Einleitung klar erkennbar, aber nicht ganz zielgerichtet, zu lang bzw. zu kurz, langweilig, banal 0 Einleitung fehlt, Zusammenhang zwischen dem einleitenden und Hauptteil fehlt, nicht zielgerichtet 15. Schlussteil 1 interessant, entspricht der gewählten Gattung und dem gewählten Thema, ergibt sich logisch und natürlich aus dem Hauptteil, fasst sehr gut wichtigste Schwerpunkte zusammen 0,5 formal klar erkennbar, aber ein wenig künstlich bzw. unnatürlich wirkend, Zusammenhang zwischen dem Haupt- und dem Schlussteil fehlt, Schlussteil viel schwächer im Vergleich zu den restlichen Bestandteilen, erreicht nicht das Ziel 0 Schlussteil fehlt, Schlussteil widerspricht dem Ziel und dem Inhalt der Rede 16. Kontakt mit dem Publikum 1 ständiger Blickkontakt, Fragen und Antworten, Erfahrungsaustausch, Zuhörer(innen) fühlen sich angesprochen, entspannt, freundlich, fesselt die Aufmerksamkeit 0,5 Blick schweift ab, häufig wird vom Blatt abgelesen, verschlossen, abgewandt, das Publikum wird kaum angesprochen 0 Blickkontakt fehlt, Kontakt zum Publikum fehlt, das Publikum wird nicht angesprochen 17. Freies Sprechen 1 Rede frei, zum Publikum, diskreter, fast unmerklicher Rückgriff auf Notizen 0,5 Rede teilweise frei, teilweise unter Rückgriff auf Notizen, gelegentliches Ablesen 0 die ganze Rede wird abgelesen 18. Intonation, Sprechtempo, Pausen 1 angemessene Intonation, Pausen an passenden Stellen, logische Akzente, sodass auch längere Sätze gut verständlich sind, richtiges Tempo, passende Lautstärke 0,5 Intonation und Pausen hindern das Textverständnis, logische Akzente fehlen, zu schnell, zu leise, manchmal zu monoton 0 monoton, ohne logische Pausen, ohne logische Akzente, Sprechtempo und Lautstärke unangemessen 19. Satzstruktur
--	--	--	---

			1 kurze Sätze mit einfacher und transparenter Struktur, wenige bzw. unwesentliche Fehler 0,5 viele komplizierte Sätze, aber es gibt auch einfachere, klarere Formulierungen, ziemlich viele Fehler 0 sehr komplizierte und schwer verständliche Sätze der geschriebenen Sprache, viele Fehler in der Syntax 20. Gesamteindruck 1 Rede einheitlich, wirkt natürlich, ist logisch, verständlich und überzeugend 0,5 Rede verständlich, aber nicht besonders überzeugend, ein wenig langweilig, mit Gedankensprüngen, das Ziel wird nur zum Teil erreicht 0 Rede nicht überzeugend, nicht interessant, gekünstelt, unverständlich, ohne klares Ziel und Form
--	--	--	---

Author	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication; pages	Publishing house or internet site
Required reading				
Götttert, K.-H.	1994	Einführung in die Rhetorik	2. verbesserte Auflage	München: Finck
Koženiauskienė, R.	2001	Retorika		Vilnius: VU leidykla
Menzel, Wolfgang	2008	Rhetorik. Wirkungsvoll sprechen – überzeugend auftreten	2. Aufl.	München: dtv
Ueding, Gert,	2000	Klassische Rhetorik	3. Aufl.	München: Beck
Recommended reading				
Th. O. Sloane (ed.)	2001	Encyclopedia of Rhetoric		OUP.
Kolmer, Lothar, Rob-Santer, Carmen	2002	Studienbuch Rhetorik.		Paderborn/München/Wien/Zürich: Schöningh
Koženiauskienė, R.	2013	Retorinė ir stilistinė publicistinių tekstų analizė		Vilnius: VU leidykla
Nauckūnaitė, Zita	2001	Iškalbos mokymas		Kaunas: Šviesa
Tatolytė, Ingrida	2014	Praktinė retorika vertėjams žodžiu.		Vilnius: VU leidykla
Ueding, Gert (Hrsg.)	1992-2014.	Historisches Wörterbuch der Rhetorik.	Bd. 1-11	Berlin: de Gruyter

Stand: 26.03.2025